

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXX. № 3-4 (лютий) 2023

Сходить сонце, бадьорий від холоду,
Золотиться відблиском вікно.
Ранок тихо, радісно і молодо,
Білим снігом все запушено.

(Бунін І.)

Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ XXX-й Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових звичаїв
- ❖ «Історією пояснюється бажання України відокремитися від Росії та з'єднатися з Європою»
- ❖ До 209-их роковин народження Тараса Шевченка – На вічну пам'ять Котляревському
- ❖ Таїнство священства
- ❖ День національної культури в Ясах
- ❖ Культурний захід, проведений Бухарестською філією СУРу
- ❖ Куток гумориста

Хроніка діяльності СУР

СУР ПОДАРУВАВ ЩЕ 20 ЕЛЕКТРОГЕНЕРАТОРІВ ЧОТИРЬОМ ОБЛАСТЯМ УКРАЇНИ

Союз українців Румунії придбав 20 нових електрогенераторів для кількох обласних державних адміністрацій на заході України.

Частину генераторів було доставлено до Івано-Франківська, Ужгорода та Львова, а ще чотири апарати передадуть Чернівецькій торгово-промисловій палаті, з якою СУР нещодавно підписав протокол про співпрацю.

Генератори були придбані Союзом українців Румунії за кошти, які надійшли на спе-

ціальний рахунок, відкритий СУР у лютому 2022 року для підтримки українського народу, який потерпає від війни.

Богослужіння з нагоди Богоявлення в українській церкві в Тімішоарі

На свято Богоявлення за старим стилем українці міста Тімішоара зібралися в місцевій Українській Православній Церкві, щоб причаститися. Богослужіння відслужили Крістіан Попович, Василь Анішорак та Юра Руснак.

Цьому святу слідує день Івана Хрестителя і ним завершується цикл традиційних зимових свят. Це уособлює свято, в якому Бог явився через Святу Трійцю, коли священники освячують домівки вірних та благословляють.

У релігійній відправі, що відбулася в українській церкві в Тімішоарі, взяли участь багато парафіян, комітет Тіміської філії СУР на чолі із головою Юрієм Глебою. Всім християнам, присутнім

на святі, були передані продуктові набори. Водночас у Тіміській філії було вручено 1100 пакунків православним, греко-католицьким церквам і церквам інших конфесій.

Подарунки також були надіслані до Лугожу, Крічови, Штюки, Драгомірешть, П'єстроаса-Маре, Падурень, Дарови, Ніцкідорфу, Фікатару, Бранешт, Бетхаузену, Бирни, Поганешть, Охаба Лунга, Реметя Міке, Варіашу, Джелу, Дудешті-Векі, Бечічереку Мік, Ловріну, Готтлобу та Санніколау Маре.

760 школярів та дошкільнят, які вивчають українську мову в різних навчальних закладах повіту Тіміш, отримали пакунки з солодощами. Також діти-біженці з України разом зі своїми батьками отримали пакунки солодощів від Тіміської філії СУР.

Захід, організований Галацькою філією СУР з нагоди зимових свят

20 січня відбувся захід «Зимові свята за старим стилем», організований Галацькою філією СУР, який відкрили студенти факультету історії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова у супроводі декана В'ячеслава Кушніра та доцента Наталії Петрової.

Шестеро дівчат під керівництвом викладачки Ольги Ціцени відтворили посиденьки з ночі на Андрія за українським народним звичаєм. Дівчата влаштували таємне ворожіння та виконали веселі пісні, віншування та колядки, зокрема зна-

менитий «Щедрик», відомий у світі завдяки українському композитору Миколі Леонтовичу.

Професор Бухарестського університету Радуга Карп та українська журналістка Маріанна Присяжнюк, автори книги «Війна в Європі», провели

презентацію роботи. Також були присутні віце-декан Валеріка Челмаре та професор Джордже Енаке з Університету «Нижній Дунай» з Галацу. Публіку ознайомили з актуальними темами, які впливають із розділу книги: «Україна, Румунія та Республіка Молдова перед обличчям російської агресії».

Програму продовжив гурт із Тулчі «Задунайська Січ», який представив «Меланку» – давню козацьку колядку. Змішана група біженців «Надія» під керівництвом Ольги Чернієнко показала своє артистичне виконання. Учениця Галацької вищої школи мистецтв Андри Алексія Некула виконала популярні румунські пісні. Фінал належав інструменталісту Культурного центру «Нижній Дунай» Штефану Негуру з грою на флейті, окарині тощо.

Під час «Танцю Єдності», який завершив захід, учасники відчули, що, незалежно від національності, вони повинні бути солідарними у розбудові мирного світу, а українські учасники-біженці знову пережили відчуття нормальності.

Тулчанські українці відсвяткували Різдво та Новий рік за старим стилем

Зимові свята за старим стилем об'єднали атмосферою емоцій і традицій українців з Тулчі, які 7 січня святкували Різдво – народження Ісуса Христа, а з 13 по 14 січня – перехід до Нового року.

Члени Тулчанської філії Союзу українців Румунії разом із членами Галацької філії та групою біженців з України святкували Різдво українськими колядками, а гості та господарі насолоджувалися святковими стравами.

Біженців супроводжували голова Галацької

СУР ВІТАЄ ОПРИЛЮДНЕННЯ ЧАСТКОВИХ ОФІЦІЙНИХ ДАНИХ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ

Союз українців Румунії вітає оприлюднення перших часткових офіційних даних перепису населення та житлового фонду 2022 року. Згідно із цими даними, із загальної кількості постійного населення Румунії 19 053 815 осіб, 45,8 тис. осіб визнали себе українцями.

Водночас, згідно з вільним декларуванням понад 16,6 млн осіб, які вказали рідну мову, для 40 861 особи (0,2%) українська мова є першою мовою, якою вони розмовляють у родині.

Найбільше українців проживають у повіті Марамуреш: 25 690 осіб (5,7% населення повіту). Таким чином, згідно з результатами перепису, населення української національності становить найчисельнішу етнічну меншину в цьому повіті. Українці також проживають у відносно великій кількості в повітах Сучава – 7916 осіб (1,2% населення повіту), Тіміш – 4131 особа (0,6% населення повіту), Караш-Северін – 1502 особи (0,6% населення повіту), Сату-Маре – 1361 особа (0,4% населення повіту), Тулча – 900 осіб (0,4% населення повіту) і Ботошани – 1587 осіб (0,4% населення повіту).

Результати перепису ще раз підтверджують важливість української спільноти в Румунії з культурної, історичної та географічної точок зору, українці будучи третьою за чисельністю національною меншиною в Румунії.

Водночас нещодавно оприлюднені дані показують, що етнічні українці, як і все населення Румунії, стикаються з проблемою демографічного спаду, адже кількість українців скоротилася на 9,98% порівняно з попереднім переписом 2011 року.

Надзвичайно приємно відзначити, що етнічні українці Румунії усвідомили важливість декларування своєї етнічної, мовної та релігійної приналежності, що матиме вирішальний вплив на спільноту з точки зору основ державної політики як на центральному, так і на місцевому рівнях, а також з погляду територіального розвитку в наступні роки.

Союз українців Румунії й надалі докладатиме зусиль для збереження національної ідентичності, рідної мови, культури та звичаїв етнічних українців Румунії.

філії Іляна Леон, вокальна група організації села Крішан «Рибалка» та гість Олімпіу Георгіу з телевізійних новин "Associated Press", який включив у своє відео "Romania Tulcea Christmas" аспекти із цієї особливої події.

З піснями, танцями, гарним настроєм відсвяткували «Новорічний вечір за старим стилем», і члени всіх місцевих організацій Тулчанської філії, які розпочали Новий рік з надією, що він принесе мир і спокій.

Зимові свята за старим стилем: Різдво, Новий Рік та Водохреща у Клужі

14 січня члени Клужської філії Союзу українців Румунії разом з українцями, які оселилися в Клуж-Напоці, зустріли в осередку філії «Зимові свята за старим стилем: Різдво, Новий Рік та Водохреща» у святковій атмосфері.

Уже традиційний, цьогорічний захід мав нотку новизни, оскільки, окрім членів Клужської філії та прихильників українців з Клужу, у ньому взяло участь чимало біженців з України, які знайшли притулок в місті.

На початку заходу голова Клужської філії, доцент доктор Іван Гербіл, коротко згадав про важливість цих трьох свят для християн, а також про їхню специфіку в українців. Таким чином, було показано традиції та звичаї, які супроводжують

(Продовження на 4 стор.)

З діяльності депутата МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Правовий режим будівлі, в якій діють Педагогічний ліцей імені Тараса Шевченка та шкільний спортивний клуб міста Сігету Мармаціей, після багаторічних зусиль і звернень до компетентних органів, нарешті близький до остаточного врегулювання.

Принаймні це впливає з відповіді, яку Микола Мирослав Петрецький нещодавно отримав на депутатський запит до міністра освіти, в якому просив повідомити, на якому етапі знаходиться аналіз правової ситуації єдиного в Румунії ліцею з українською мовою викладання. Якнайшвидше прояснення цього питання конче необхідне для якнайшвидшого початку ремонту цієї будівлі.

Таким чином, депутата повідомили, що Міністерство освіти отримало всі запитані документи, а 31.10.2022 р. проект рішення Уряду щодо передачі цієї будівлі у публічну власність міста Сігету Мармаціей для потреб ліцею імені Тараса Шевченка у м. Сігету Мармаціей було включено до процесу погодження в Міністерстві освіти, а згодом, 21.11.2022 р. було надіслане до інших міністерств для затвердження, точніше до Міністерства фінансів, Міністерства розвитку, громадських робіт та адміністрації і до Міністерства юстиції.

Хоча проєкти ремонтних робіт вже розроблені, роботи не можуть бути розпочаті через затягування процесу прояснення правового режиму будівлі. Негайне вирішення цієї проблеми та початок ремонту будівлі є особливо важливими зараз, коли молоді українці, які знайшли прихисток у Румунії на тлі війни в Україні, можуть обрати варіант продовження навчання в українському педагогічному ліцеї ім. Тараса Шевченка в м. Сігету Мармаціей, який на сьогодні задовольняє потреби сотень учнів як з Марамороського повіту, так і з сусідніх повітів.

Ця ситуація, що триває роками, завжди була пріоритетом для Миколи Мирослава Петрецького, як депутата і як голови Союзу українців Румунії, враховуючи те, що освіта рідною мовою є «наріжним каменем» збереження культури і національних цінностей. За всі ці роки він порушував цю тему у всіх розмовах з представниками компетентних установ, як на місцевому, так і на центральному рівнях, включно з усіма міністрами освіти, яких було не мало!

«Буду надзвичайно радий, коли нарешті вдасться прояснити правовий режим цього навчального закладу, що дозволить якнайшвидше розпочати проєкти ремонту та модернізації будівлі задля забезпечення належних умов здійснення навчально-виховного процесу за європейськими стандартами. Для мене це буде величезним задоволенням, тим більше, що в цьому році ми плануємо відзначати 30 років відновлення діяльності українського ліцею в м. Сігету Мармаціей», – зазначив Микола Мирослав Петрецький.

Діти, яким у січні виповнився рік, не можуть бути щеплені проти кору, епідемічного паротиту та краснухи (КПК), як і п'ятирічні діти, у календарі щеплень яких передбачена ця вакцина.

Нещодавно кілька медичних працівників і батьків привернули увагу депутата Миколи Мирослава Петрецького щодо відсутності вакцини КПК як в кабінетах сімейних лікарів, так і в аптеках, і ця ситуація змусила його офіційно

звернутися до міністра охорони здоров'я Александра Рафілі.

У депутатському зверненні він наголосив, що йому незрозуміла відсутність вакцини КПК та інших вакцин, передбачених у календарі щеплень дітей, особливо після створення цифрових реєстрів щеплень. Цей облік дозволяє в режимі реального часу оновлювати потребу у вакцинах, а сімейні лікарі оперативно надсилають запити для забезпечення імунізації.

Медична система є життєво важливою опорою будь-якої сучасної держави, яка впливає на здатність втручатися у разі виникнення та поширення епідемій, пандемій чи надзвичайних ситуацій, що безпосередньо впливає навіть на економіку.

Враховуючи збільшення фінансування її розвитку, в тому числі за рахунок диверсифікації окремих послуг, випадки, коли доступ громадян до тих чи інших медичних послуг ускладнений, потребують відповідальних дій.

Тому депутат попросив міністра Рафілу пояснити, відповідно до положень Регламенту Палати депутатів, причини, які призвели до відсутності вакцини КПК та повідомити, які заходи були вжиті для забезпечення необхідних запасів.

ПОЛІТИЧНІ ЗАЯВИ У ПАРЛАМЕНТІ

Приблизно 2,5 мільйона громадян не заявили про свою релігію та етнічну приналежність. Принаймні це впливає з попередніх результатів перепису населення та житлового фонду, проведеного в 2022 році, опублікованих наприкінці січня НІС.

У політичній заяві, зачитаній 8 лютого з трибуни Палати депутатів, Микола Мирослав Петрецький привернув увагу на те, що ця ситуація потребуватиме ретельного та об'єктивного аналізу, адже від точності даних залежить подальша державна політика та фінансування актуальних та корисних проєктів для місцевих громад.

Депутат підкреслив, що «результати перепису викликають, водночас, серйозні сумніви в окремих регіонах через спосіб призначення рецензентів, у тому числі з числа працівників мерій. Деяким з них вдалося трохи більше ніж за місяць, на додаток до їх поточної роботи, «допомогти самостійно заповнити» анкети в онлайн-режимі понад 99% мешканців населеного пункту, хоча для заповнення анкети, включаючи розділи про мову, етнічну приналежність та релігію, було потрібно не менше 15-20 хвилин.»

«Тому постає запитання чи було враховано повне заповнення анкети або кількість заповнених анкет, на основі яких рецензенти отримували грошову винагороду?» – сказав він.

Говорячи про українську спільноту в нашій країні, хоча результати відображають загальну

картину, вони ще раз підтверджують важливість нашої спільноти, однієї з найбільших з культурної, історичної та географічної точок зору, яка залишається третьою за чисельністю етнічною меншиною в Румунії.

«Навіть якщо етнічні українці також стикаються з проблемою демографічного спаду, як і все населення Румунії, демографічний спад у нашому випадку є найнижчим за останні два десятиліття. Явище відповідає європейському та світовому «тренду», але потребує обережного підходу, інакше тренд ризикує посилитися, особливо в сільській місцевості. Водночас хочу привітати роботу, розпочату ще на початку жовтня 2021 року членами СУР на центральному та місцевому рівнях, зусилля, яке привело до усвідомлення важливості декларування етнічної, мовної та релігійної приналежності осіб, які належать до української меншини», – заявив Микола Мирослав Петрецький.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Пілотна ініціатива префекта Марамурешу Рудольфа Штаудера об'єднала 3 лютого парламентарів цього повіту та представників профспілок в іноваційному підході, який має сприяти налагодженню більш тісного зв'язку між громадянами, тими, хто може повідомити про наявні проблеми і тими, хто може сприяти їх вирішенню.

Мандат Миколи Мирослава Петрецького є представницьким на національному рівні, він не будучи виключно депутатом від Марамороського повіту, але був запрошений і взяв участь також як представник найбільшої у цьому повіті нацменшини – українців. Адже багато питань, які обговорювалися, так чи інакше стосувалися безпосередньо й української спільноти.

Кожен представник профспілок представив різні труднощі, з якими стикається його організація у Марамороському повіті, деякі з них не є новими, в тому числі проблему заробітної плати в сфері освіти як для педагогічного, так і для непедагогічного персоналу, проблему бізнес-середовища, проблему браку кадрів у структурах Міністерства внутрішніх справ на повітовому рівні.

Під час зустрічі було вкотре озвучено проблему браку сімейних лікарів, ситуацію, яка депутату добре відома, оскільки в обговоренні та вирішенні якої він брав активну участь і у врегулюванні якої йому вдалося зробити багато значних кроків.

Тому народний обранець детально представив рішення, які обговорив з представниками МОЗ після порад із сімейними лікарями та представниками місцевої влади, рішення щодо внесення змін до чинного законодавства, на основі яких міністерство вжило б заходів щодо часткового вирішення проблеми дефіциту лікарів. Зокрема, була обговорена можливість продовження терміну, на який укладається договір про надання медичних послуг між сімейними лікарями та Будинком медичного страхування, для набору мінімальної кількості людей та продовження з 6 до 12 місяців гарантії доходу для новоприбулих лікарів. Усі присутні, як представники Префектури, так і решта учасників дискусії, схвально сприйняли його пропозиції.

Було погоджено, що зустрічі, організовані на рівні Марамороського повіту відбуватимуться щоквартально і на них будуть запрошені представники різних сфер діяльності. За підсумками цих дискусій Микола Мирослав Петрецький донесе всі проблеми до відома компетентних органів, аби якнайшвидше отримати конкретні рішення, а також разом зі своїми колегами внесе до порядку денного парламентської роботи заходи, що мають привести до покращення життя мешканців Марамурешу і не лише.

ОГЛЯДАЧ

Хроніка діяльності СУРу

(Продовження з 2 стор.)

святкування народження Ісуса Христа. Скориставшись, водночас, присутністю наших побратимів з-за кордону, присутні мали змогу дізнатися, як відзначають ці важливі дати християнського календаря в різних регіонах України.

Після дискусії про різдвяні, новорічні та водохресні традиції та звичаї нв Мараморощині, точніше в районах компактного проживання українців, українці з-за кордону доповнили їх, надаючи нову інформацію, що привело до цікавого діалогу про культуру й традиції.

Протягом усієї зустрічі лунали українські колядки, новорічні побажання та українські народні пісні у виконанні як учасників хору Клузької філії СУР, так і українців, які тимчасово оселилися в місті, що створило особливо приємну атмосферу.

Конкурс малюнків «Зима на вулиці», присвячений українським дітям в Столиці

Молодіжна організація Бухарестської філії Союзу українців Румунії 8 січня організувала конкурс малюнків «Зима на вулиці» – творче дійство, присвячене українським дітям зі Столиці.

У конкурсі взяли участь 16 дітей членів філії та українських біженців.

Наприкінці конкурсу члени журі вирішили нагородити всіх дітей дипломами за участь, книгами та журналами, виданими Союзом українців Румунії та по 200 лейв.

Роботи маленьких художників будуть видані в альбомі, вони зможуть ще довгі роки радіти своїм талантом.

Захід, присвячений Міжнародному дню слова «дякую» у с. Палтіну

Від вивчення важливості слова «дякую» до ознайомлення з творчістю поета Міхая Емінеску, діти загальної школи с. Палтіну, (повіт Сучава) проводять заходи, якими розвивають свою творчість, завдяки доброму педагогічному персоналу, який піклується про них.

Так, 11 січня, одразу з першого тижня третього навчального модуля, під керівництвом вчительки української мови Костянтини Бурсук за підтримкою директора школи с. Ватра Молдовіцей проф. Моніки Джорджети Колбан, учні провели захід, присвячений «Міжнародному дню слова «дякую». Малеча заохочувалася до дискусій щодо значення цього дня та виготовляла вироби, в яких висловлювала свою вдячність батькам, бабусям, дідусям, друзям та вчителям.

13 січня учні школи були залучені до заходу, присвяченого поету Міхаю Емінеску. Діти переглянули біографічний матеріал у Power Point, потім показали мистецьку програму, яка включала пісні

та вірші великого румунського поета румунською та включно в українських перекладах.

«Різдвяні та новорічні традиції українців за старим стилем» у Клужі

Учасники «Клубу української малечі», який діє в рамках Клузької філії Союзу українців Румунії, зібралися 15 січня на заході «Старовинні різдвяні та новорічні традиції українців». Ведучими заходу були головний редактор дитячого журналу «Дзвоник» Людмила Дорош та нова, активна учасниця філії – Наталія Грищенко.

Вони розповіли дітям про звичаї і традиції зимових свят та викликали малечу на творчість разом із батьками. Творча майстерня була присвячена виготовленню ліхтариків із банок, які

діти виробляли різними способами – технікою декупажу та фарбами.

Все проходило у святковій атмосфері, у майстерні маленьких митців об'єднували українські колядки та щедрівки.

Православні українці Банату відсвяткували початок року за старим стилем

Православні українці Банату відсвяткували початок року за старим стилем танцями, святковими трапезами та гарним настроєм. Новий рік за юліанським календарем вони зустріли у ніч з 13 на 14 січня, а ця традиція збереглася в Банаті, Добруджі, Буковині, а також у Марамуреші.

Передноворічний вечір був організований у Домі культури українців у Тімішоарі, де були присутні члени, комітету, голова Тіміської філії СУР Юрій Глеба та їхні родини разом з українськими біженцями. До цього свята готували кулінарні рецепти з риби, грибів, пшениці, фруктів та традиційний пиріг «Василина», присвячений святу Василя.

Відповідно до звичаю, коли годинник вказує настання Нового року, після побажань і поклоніння келиха вина, неодружені молоді люди отримують по шматочку смачного пирога, в якому захована монета. Кажуть, що кому пощастить знайти монету, той у новому році знайде свою половину й одружиться.

Зустріч представників українських біженців з місцевими НУО в Сучаві

30 січня в приміщенні Сучавської філії СУР відбулася зустріч представників українських біженців у повіті та представників деяких громадських організацій, які займаються їх підтримкою. Голова Ілля Саучук розповів про українську меншину в Румунії, яка брала активну участь у безперервній підтримці біженців з початку війни в Україні.

Він нагадав, що приміщення СУР у Сучаві та Сереті тимчасово приймали біженців, допомагаючи їм знайти стабільне житло. «Вчителі української мови та місцеві українці забезпечили постійність на митниці Серет, перекладаючи та надаючи підтримку всім біженцям. Було зібрано тонни продуктів харчування, одягу, медикаментів, засобів гігієни, предметів першої необхідності та електрогенераторів, після чого вони були направлені в постраждалі райони на території сусідньої країни» – підкреслив Ілля Саучук.

ПРОЄКТ СУРУ «УКРАЇНСЬКІ ВПЛИВИ НА ОСОБИСТІСТЬ МІХАЯ ЕМІНЕСКУ»

«Українські впливи на особистість Міхая Емінеску» – другий випуск освітнього проєкту, ініційованого Союзом Українців Румунії – Сучавська філія – відбувся 27 січня в школі села Калинешти Купаренку.

Культурно-мистецький захід розпочався покладанням вінків до погруддя поета та відвідуванням документального пункту «Васіле Емінович» на подвір'ї місцевої церкви Святих Архангелів Михаїла і Гавриїла. Заупокійну молитву за спочилими відслужив єпархіальний радник Сучавсько-Радівецької архієпархії, священник Михайло Кобзюк. Ілля Саучук уточ-

нив, що за юліанським календарем 14 січня українці відзначають свята за старим стилем і розповів про значення Міхая Емінеску і Тараса Шевченка, закликаючи учнів читати їх твори.

У холі школи було оформлено виставку книг та копій творів румунського поета. Обговорення було зосереджено на зв'язках Емінеску з місцями, де жив його дід Василь Емінович. Захід завершився лірично-музичною декламацією «До висхідної зірки», де учні під керівництвом викладачів Лоредани Мандріштяну, Лавінії Костюк, Делії Мартіняк, Оани Ніколайчук виконали вірші та пісні на вірші Емінеску українською та румунською мовами.

Учні з Шербівців (вчителька Аліна Мазуряк) декламували «Вечірня зоря» румунською, українською, англійською, французькою, італійською та іспанською мовами. Гурт біженців з України «Співучі українки», який діє при філії СУР Сучава, виконав пісню українською мовою. У дебатах «Емінеску – коріння в Калинештах Купаренку» учасники висловлювали свої думки щодо теми заходу.

Масштабний захід став можливим завдяки партнерству з мерією села Шербівці (мер Кетілін Сандуляк), Шербівською школою (директорка Сільвія Бойчук), Національним коледжем ім. Міхая Емінеску, м. Сучава (директорка Сільвія-Коріна Нуцу), школою села Маріцея (директор Джордже Гренюк), Радівецькою школою ім. Богдана Воде (директор Радуге-Георге Мунтяну), а також завдяки зусиллям педагогічних працівників, серед яких: інспекторка Лучія Міжок, вчительки Габрієла Казак, Міхаєла-Делія Мартіняк, Лоредана Миндріштяну, Оана Ніколайчук, Лавінія Костюк, Аліна Мазуряк, священник Михайло Кобзюк, бібліотекарки Адріана Ірічук, Лекреміоара Андрей.

Наразі в повіті Сучава 82 учні – аудиторі і 31 учень записані в румунську систему освіти, цифри коливаються через надходження нових запитів або переїзд сімей. Як пояснив шкільний інспектор з української мови Ілля Саучук, створена повітова комісія, яка щотижня погоджує заявки українських учнів на вступ до сучавських шкіл. Він запропонував українським біженцям позичати книги з бібліотеки СУР і подарував присутнім румунсько-український розмовник.

Під час зустрічі представники громадських організацій представили власну діяльність щодо допомоги біженцям у питаннях медичної допомоги, навчання, юридичних консультацій в отриманні документів та конкретних заходів. Зустріч виявилася корисною для обговорення деяких проблем, з якими стикаються українські біженці.

«ІСТОРІЄЮ ПОЯСНЮЄТЬСЯ БАЖАННЯ УКРАЇНИ ВІДОКРЕМИТИСЯ ВІД РОСІЇ ТА З'ЄДНАТИСЯ З ЄВРОПОЮ»

В Абу-Дабі пройшов Всесвітній політичний форум (WPC), який об'єднав керівників найвищого рівня, науковців і лідерів думок, які мають великий досвід і міжнародний вплив. Участь у форумі взяв і Всесвятіший Вселенський Патріарх Варфоломій. У своїй промові 10 грудня він згадав війну в Україні та жорстко розкритикував використання путінським режимом Церкви у цій війні і для розколу православної церкви.

ПРОМОВА ПАТРІАРХА ВАРФОЛОМІЯ НА WPC

*Шановні учасники,
Шановний Тьєррі де Монбріаль!
Пані та панове,*

Дорогі друзі,

Щиро дякую організаторам цього нового симпозіуму – конференції зі світової політики «За відкритий світ» за запрошення взяти у ній участь.

Війна в Україні, спровокована несправедливою агресією Росії в лютому 2022 року, є найгіршою європейською геополітичною та гуманітарною кризою з часів закінчення Другої світової війни. Вона супроводжується жертвами великої кількості українців, росіян та інших, а також знищенням цілої країни. Чи могли ми очікувати такого лиха?

Фахівці з міжнародних відносин намагаються пояснити цю ситуацію, посиляючись на умови закінчення холодної війни. Чи помилився Захід, скориставшись розпадом Радянського Союзу для встановлення свого впливу на Сході? Чи зміна основних балансів у Європі знову пробудила старі страхи щодо можливого оточення Росії? З іншого боку, як тут не брати до уваги прагнення до незалежності народів, які жили під радянським гнітом? Як не відповісти актами солідарності на те, що колись неправомірно Східна Європа була віддана під панування Москви в ім'я системи зон впливу, встановленої Ялтинськими домовленостями?

Ця дискусія, безсумнівно, справедлива. Однак бачення нашої Церкви лежить поза цими поточними перспективами. Її погляд більше вкорінений в історію загалом і в історію Церкви зокрема. Ми вважаємо джерелом наших нещастів наслідок помилкових суджень щодо питань, пов'язаних з вірою. Саме із цієї причини ми ототожнюємо термін «ортодоксія», тобто справедлива і чесна віра.

Православна Церква відіграла основоположну роль у виникненні двох реальностей, як окремих, так і взаємопов'язаних, якими є Росія та Україна. Місце дії драми – на перехресті Європи та Азії. Існує перешийок між Балтійським і Чорним морями, важлива вісь для торгівлі між Північною Європою та Східним Середземномор'ям. Перпендикулярно цьому коридо-

ру в південній частині сучасної України формується коридор, відкритий для руху народів, через який пройшло кілька послідовних вторгнень. Комерція дозволила структурувати владу й відкритися цивілізації та зовнішньому світові. Хвилі вторгнень і жадібність навколишніх держав, з іншого боку, часто руйнували політичні структури та піддавали населення величезним стражданням. Саме ця діалектика між конструюванням і руйнуванням пояснює появу української ідентичності.

Політична карта сучасної України багато разів змінювала форму протягом століть, від Київської Русі в 9-му столітті до Катерини II у 18-му столітті, коли більша частина України опинилась у складі Російської імперії. Протягом століть населення України зазнавало послідовних іноземних панувань: російського, польського, монгольського, литовського чи австрійського. XX століття було особливо важким для українців. Вони пережили великий сталінський голод, Голодомор, опинилися в епіцентрі збройного протистояння між Радянським Союзом і нацистською Німеччиною під час Другої світової війни.

Цією історією пояснюється бажання відокремитися від Росії та з'єднатися з Європою та її цінностями. Ці умови також дають змогу зрозуміти важливість релігії – елементу, який є водно-

час основоположним і визвольним для української свідомості. З Константинополя Вселенський Патріархат вже в 9-му столітті познайомив народи цього регіону з християнством і візантійською цивілізацією. Ми відіграли фундаментальну роль в організації релігійних громад, які сформувалися навколо Київської Митрополії, а потім навколо Московського Патріархату.

Однак правило організації та церковного функціонування, успадковане від довгої історії християнства, в якому відображена вся адміністративна та філософська мудрість світу Східного Середземномор'я, не завжди поважалося Москвою. Імператорська влада хотіла підкорити Церкву своїй волі, намагаючись інструменталізувати релігійні почуття для своїх політичних і військових цілей. Таким чином, після захоплення Константинополя османами в 1453 році Москва прагнула замінити Вселенський Патріархат, проголошуючи, що Москва представляє «третій Рим». Ця довготривала політика Москви є фундаментальним чинником розколу православного світу.

З 19-го століття інструменталізація релігії Москвою поєднувалася з новаторськими ідеями німецького націоналізму. Інспірована пангерманізмом нова ідеологія панславизму, орган російської зовнішньої політики, набула релігійної складової. Це ідея, що Церкви повинні організовуватися за принципом етнічності, центральним маркером якої буде мова. Саме цей підхід Вселенський Патріархат Константинополя засудив у 1872 році як ересь (ересь етнофілетизму, форми церковного расизму). Це явно суперечить універсалізму Євангельського послання, а також принципу територіального управління, який визначає організацію нашої Церкви.

Однак ця ересь була корисною для цілей Москви, оскільки віддаляла слов'яномовних віруючих від впливу Вселенського Патріархату. Метою цієї стратегії було створення в межах Османської імперії, а згодом у формі незалежної держави, окремої політичної сили на службі російського пориву до теплих морів. Вона відповідальна за ненависть між балканськими християнами, яка призвела до балканських війн і звірств на початку 20 століття.

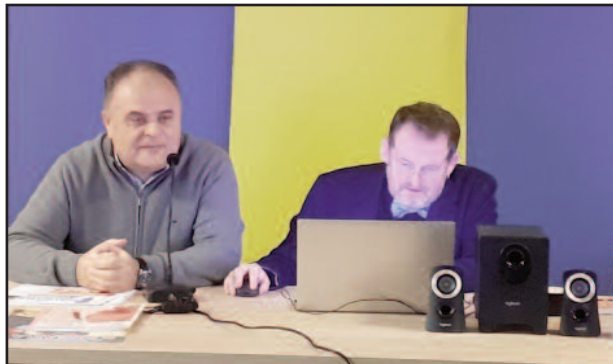
За часів Радянського Союзу релігія була маргіналізована та піддавалася утискам, комуністична ідеологія зайняла сферу дії релігії. Після його розвалу віру знову використали в ідеологічних цілях. Російська Православна Церква стала на бік режиму президента Володимира Путіна, особливо після обрання Блаженнішого Патріарха Кирила в 2009 році. Вона бере активну участь у просуванні ідеології «руського міра», згідно з якою мова і релігія дають змогу визначити єдине ціле, що охоплює Росію, Україну, Білорусь, а також інші території колишнього Радянського Союзу та діаспору. Москва (як політична, так і релігійна влада) стала центром цього світу, чия місія визначена боротьба з декадентськими цінностями Заходу. Ця ідеологія є інструментом легітимізації російського експансіонізму та основою його євразійської стратегії. Зв'язок з минулим етнофілетизму і сьогоденням «руського міра» очевидний. Таким чином, віра стає основою ідеології путінського режиму.

Надана в 2019 році Вселенським Патріархатом автокефалія Української Православної Церкви погіршила відносини з Росій-

Газета «ВІДРОДЖЕННЯ»
(Закінчення на 13 стор.)

Культурний захід, проведений Бухарестською філією СУР

Комісія з питань культури Союзу українців Румунії провела 22 січня 2023 року в приміщенні Бухарестської філії СУР культурний захід, на якому були представлені щомісячні видання СУР: газети «Вільне слово», «Український вісник», літературний журнал «Наш голос» та журнали для дітей «Бджілка» та «Дзвоник» – укра-

їнською мовою, газета «Український кур'єр» та журнал «Українські відлуння» – румунською мовою. У рамках заходу також відбулась презентація останніх книг, виданих СУРом. Про нові книги говорили письменник Михайло Трайста, вчитель історії з України Михайло Василків та румунська письменниця Чечілія Маран. Завершився культурний захід музичним концертом, на якому виступили румунський кантавтор Теді Теодорою, скрипачка Наталія Панчик, український виконавець Михайло Василків та гітарист Кирило Мазур, а також ансамбль Бухарестської філії СУР «Едельвейс». Захід об'єднав українських письменників та журналістів, румунських

поетів та акторів, виконавців, членів СУР, а також українських переселенців.

На відкритті заходу з привітальними словами до присутніх звернулися голова Бухарестської філії, ведучий культурного заходу, письменник Михайло Трайста та перший заступник голови Союзу українців Румунії Богдан Мойсей, який передав вітання від проводу СУР та голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького та

говорив про газети, журнали та книги, які видає СУР: «Союз українців Румунії докладає багато зусиль для підтримки культури українців, які проживають у Румунії. Ми можемо гордитися тим, що СУР щомісячно друкує сім видань як українською, так і румунською мовами. Також у плані видання кожного року СУР випускає декілька десятків книг. Ми гордимось тим, що у нас є письменники, які визнані як в Румунії так і в Україні. Можу згадати Михайла Трайсту, який є головою Бухарестської філії та голова Комісії з питань культури СУР. Для нас важливо, щоб коли ми вже не будемо, скажімо, через 100 років, щоб за нами залишилося те, що ми робимо у теперішньому часі. Я вважаю, що дуже важлива справа передати майбутньому поколінню те, що ми старалися підтримувати, а саме дух українства в Румунії.»

Голова Бухарестської філії СУР, письменник Михайло Трайста, сказав, що головною метою заходу була популяризація, зокрема серед румунської публіки та українських вимушених переселенців, видавничої діяльності Союзу українців Румунії: «СУР завжди видає книги високої якості. Сьогодні відбулася презентація книги «Ворог мого ворога» – четвертого роману тетралогії «Свято» письменника Корнелія Ірода, збірки повістей для дітей: «Кочовиколандія» та п'єси «Лист з Африки», а також книгу «Concepția despre lume a poporului ucrainean. Schiță de mitologie ucraineană» («Світгляд українського народу. Ескіз української міфології») Івана Нечуя-Левицького, у перекладі з української на румунську викладачок д-р Міхаєли Гербіль та Крістіни Сілагі, а також переклад на румунську мову четвертого роману Миколи Хомича «Час», в якому йдеться про відродження свідомості українців під час Євромайдану. Зал був переповнений людьми, всі сприйняли гарно презентації. На велику нашу радість було багато українців-переселенців. Коли перекладаєш книгу ти стаєш майже співавтором її. Ти запрошуєш співавтора книги, він твій гість і ти повинен поводитися, як треба з ним, щоб вийшов гарний переклад. Я думаю, що до вересня закінчу переклад книги Юрія Андруховича «Радіо Ніч» і вже під друком знаходиться переклад книги Олександра Гавроша «Князь Корятівич (Легенда Мукачівського Замку)» та вийде моя збірка поезій румунською мовою «Orașele fac jurământ în ploaie» (укр. Міста присягають у дощі) і далі працюю над романом про життя українського села у післяреволюційний період.»

Вчитель історії Михайло Василків приїхав до Румунії з Одеси та жив чотири місяці в Тімішоарі, а тепер знайшов прихисток у Бухаресті. Він поділився своїми «враженнями від участі у культурному заході, організованому Комісією з питань культури Союзу українців Румунії: «По-перше, я дуже вдячний панові Михайлу Трайсті, дуже талановитому письменнику, драматургу, поету за запрошення. Я із задоволенням прийшов сюди і прийняв участь у ньому. Пан Михайло Трайста

сам по собі людина дуже цікава, відкрита та щира людина, з ним завжди приємно спілкуватися. Коли я взяв участь у цьому заході, я ще більше переконався у цьому, тому що всі виступи, які я сьогодні тут почув, були переповнені дуже великою щирістю, добротою, спрямовані саме до пана Михайла Трайсти. Людина дуже багатогранна, яка працює в різних письменницьких жанрах. Він пише дуже серйозні книги на життєві теми, теологічні теми. І ось, для мене було відкриттям, що він написав чергову книгу, присвячену дитячій тематиці. Було приємно послухати й

аналітику від людей, які дуже добре знаються на справі літературознавства і мені теж вдалося виступити і зі свого любительського рівня сказати кілька слів про його нову дитячу збірку. У цій збірці пан Трайста прекрасно використав образи тварин. Світ тварин він показав через призму життя людського. Діти, які прочитають цю книгу, переконуються, що все ж таки добро сильніше за зло, що щирість, доброта, розум більш популярні в теперішньому світі, ніж заздрість та інші погані речі. Ще перебуваючи в Тімішоарі, я читав часописи СУР «Вільне слово», «Український вісник». Теж мав честь кілька разів публікуватися у цих виданнях. Я друкував свої вірші і кілька статей. Звичайно, це добре, що на території Румунії діють ось такі осередки, де можна прийти, поспілкуватися з українцями, прочитати українську періодику і відчувати себе, що ми комусь

потрібні, крім своєї країни. І ми дуже раді, що румуни нас так щедро і добре приймають. Після цієї аналітики книг, відбувся концерт, ми послушали гарний концерт румунського барда. Нам дуже сподобалося, він виступав динамічно. Я теж виконав одну пісню. Взагалі, був дуже цікавий захід. Я дуже вдячний панові Михайлу Трайсті й цілому Союзу українців Румунії за те, що вони проводять для українців такі цікаві заходи.»

Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня служба радіо Румунія
Фото авторки

До 209-их роковин народження ТАРАСА ШЕВЧЕНКА НА ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ КОТЛЯРЕВСЬКОМУ

«І світ Божий як Великдень,
І люди, як люди!»

Тарас Шевченко – На вічну пам'ять Котляревському

Якщо б з надмірної вишуканості або пристрасної любові до красного слова спробувати встановити святу трійцю найпоетичніших виразів в українській літературі, то вище зацитований троп чи не удостояється місцем найувиразнішого!...

Тарас Шевченко протягом свого творчого лету присвячував вірші виховим історичним чи духовним постаттям, друзям чи побратимам, які зіграли неабияку роль у невпинному просуванні своїх народів до найціннішого статусу: **Внутрішньої та зовнішньої свободи!**

Дві з таких присвят є знаменними, за нашою думкою, у поетичному доробку **Великого Кобзаря**, якщо звертаємось до періодів До заслання і Після заслання: **«На вічну пам'ять Котляревському»**

входить до восьмираменної зірки-збірки Кобзаря (1840), а поема «Неофіти» (1857) – присвячена великому актору та щирому другу **М.С. Щепкіну**, єдиний хто відгукнувся відвідати поета у Нижньому Новгороді, де він чекав дозволу приїхати до Петербурга – очолює святі посилення до українського народу, написані після повернення з голгофи заслання.

Додаючи те, що М.С. Щепкін був викуплений з кріпацтва в 1822 році у графа Волкенштейна за піклуванням І.П. Котляревського та Г. Квітки-Основ'яненка, він зумів залучити п'єси обох українців до постійного театрального репертуару і виконував в них ролі до кінця свого життя, то додаємо повторний аргумент, що випадковість не випадковість...

І. П. Котляревський увійшов у зоряний світ 29 жовтня 1838 р., а протягом листопада-грудня Шевченко написав вірш-присвяту великому поету, драматургу, енциклопедисту української народної

Євсебій ФРАСИНЮК

(Закінчення на 10 стор.)

Старий Новий рік в Союзі українців в Румунії

Салат «Оселедець під шубою»

Інгредієнти:

Оселедець малосольний 1 шт; Цибуля 1 шт; Картопля 1-2 шт; Морква 1 шт; Буряк 1 шт; Майонез

Приготування:

1. Овочі – картоплю, буряк та моркву – зварили або спекти.
 2. Натерти на крупній тертці овочі по окремих мисочках, не змішуючи.
 3. Цибулю очистити і дрібно нарізати.
 4. Оселедець очистити, розділити на два філе. Далі видалити абсолютно всі кісточки з філе, оселедець дрібно нарізати ножом.
 5. Викладаємо на блюдо шарами: оселедець, цибуля, картопля, майонез, морква, майонез, буряк, майонез.
 6. Зверху прикрашаємо за бажанням.
- Смачного!

Ірина КОРНІЄНКО

Фото авторки

Новий Рік або Щедрий вечір святкується в Україні з 13 на 14 січня, ця дата збігається з українським народним святом Маланки.

За новорічний стіл в прибраній оселі заведемо сідати всією родиною, члени якої повинні мати святковий одяг. На відміну від Різдва, всі страви готують ситними. У цей вечір господині готували на стіл ситні і багаті частування: ковбаси, свинину, вареники, холодець, млинці. Головною стравою на столі є щедра кутя. Від різдвяної вона відрізняється додаванням сала, смальцю, масла або молока. Українці вважають, що чим багатшим і ситнішим буде стіл, тим благополучнішим і ситнішим буде рік. Звідси й походить назва вечора – Щедрий.

В цьому році з відомих причин нашим домом, нашою оселею став Союз українців в Румунії філія Тіміш, представники якої запросили нас на святкування. Також були запрошені їх родини і румунські сім'ї.

Головний зал був гарно прикрашений, жінки були одягнені в урочисті наряди, чоловіки в костюми, діти – веселі та усміхнені. Голова філії Юрій Глеба та голова жінок Міхаєла Бумбук почали свято словами привітання і за побажаннями здоров'я, щастя і миру, до них долучилися і інші представники.

Столи були заставлені різноманітними смачними стравами, а саме: ковбаси, запечене м'я-

со, риба, овочі, фрукти, соління, салати, всіляка випічка, солодоші, домашні соки та вино.

Був запрошений гурт з живою музикою, який надзвичайно гарно і колоритно співав, це додавало святкової атмосфери. Ми, в складі гурту «Українські мрії», теж виконали і, звичайно, не обійшлося без запальних народних танців. Це ще більше зблизило нас з румунськими родинами, адже це вже не перше свято, яке ми святкуємо в Союзі і кожен раз ми відчуваємо ту саму

підтримку, яка наразі так необхідна українцям, за що низький вам уклін і подяка.

Одними з головних страв стали щедра кутя і салат «Оселедець під шубою». Нижче додаю рецепти, готуйте, вам обов'язково сподобається!

Щедра кутя

Інгредієнти:

– 200 г пшениці; – 500 мл-1 л питної води; – 200 г родзинок; – 100 г чорносливу; – 150 г волоських горіхів; – 150 г маку; – 100 г меду; – 0,5 ч. л. солі; – 3 ст. л. цукру

Приготування:

1. Пшеницю потрібно замочити на ніч, а потім варити у підсоленій воді протягом 30 хвилин (до готовності).
 2. Курагу (чорнослив) нарізати невеликими шматочками, перекинути у миску. Туди ж відправити родзинки. Залити окропом на 10 хвилин, потім воду злити.
 3. Мак заварити окропом на 1–2 години. Потім разом із цукром подрібнити у блендері чи в ступці.
 4. Горіхи подрібнити: це зручно зробити скалкою або блендером.
 5. У велику миску викласти усі інгредієнти та додати мед. Перемішати та залишити в холодильнику на дві години.
- Кутя готова. Смачного!

XXX-й Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових звичаїв

У місті Сігету Мармаціей 15 січня Марамороська філія Союзу українців Румунії, якою керує голова **Мирослав Петрецький**, у партнерстві з Українським православним вікаріатом Румунії, організувала «XXX-й Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових звичаїв».

Подія розпочалась Божественною Літургією, в Українській Православній Церкві міста, службу очоливши отець **Микола Лаурук**, вікарій Українського православного вікаріату.

Після закінчення Літургії гурти українських колядників пройшли до центрального парку міста, де відбувся традиційний концерт колядок.

У події взяли участь понад 30 гуртів, приблизно 700 українських колядників, з Мараморощини та інших повітів, де проживають українці, а також колядники з України. На параді особливе місце зайняла група українських колядників-переселенців, які знайшли тимчасовий притулок у Румунії.

На офіційному відкритті події взяли уча-

сть численні офіційні особи, дипломати та представники місцевих державних адміністрацій Румунії та України: посол Румунії в Україні **Александр Мікула**, радник-посланник Посольства України в Румунії **Паун Роговей**, префект Марамороського повіту **Рудольф Штаудер**, примар міста Сігету Мармаціей **Васіле Молдован** та його заступник пані **Марія Данісла Оніца-Івашку**, **Радун Консатін** від Міністерства інвестицій та європейських проєктів, гості з України: **Андрій Одарченко**, депутат Верховної Ради України, **Володимир Чубірка**, голова Закарпатської обласної ради, **Андрій Шекета**, перший заступник голови Закарпатської обласної ради, депутати Закарпатської обласної ради, **Мирослава Левч**, **Юрій Покорба**, **Лариса Караколова**, радник За-

карпатської обласної ради, **Мирослава Корнелюк**, заступник голови департаменту культури Рахівського району, **Алла Кендзе-ра** представник Товариства «Україна Світ» з дитячим колективом «Зернятко», **Давід Ліберман** від Федерації єврейських громад Румунії, **Маріана Попеску** від Асоціації македонців Румунії, **Петро Бледя**, заступник державного секретаря Міністерства внутрішніх справ, а також представники освіти і культури, члени Ради СУРУ.

Голова Марамороської філії СУРУ **Мирослав Петрецький** привітав гостей та всіх учасників події і запросив до слова голову СУРУ, депутата Парламенту Румунії **Миколу Мирослава Петрецького**.

«Там де буде українець, там завжди буде звучати українська мова, українська пісня...» Такими словами голова СУРУ **Микола Мирослав Петрецький** звернувся до учасників фестивалю.

Голова СУРУ продовжив: «Коли ми говоримо про зимові свята, ми говоримо про любов, єдність, традиції, цінності. Сьогодні те, що ми бачимо в Румунії, це те, про що українці Румунії дбають, про традиції, і що особливість цього народу полягає в тому, що незалежно від місця, через яке ми проходимо, будемо сприймати це як особливість, і сьогодні всі ці українці, всі ці хранителі цінностей і традицій постали перед вами, щоб подарувати те, що вони цінують найбільше. Я не можу не використати цей момент, щоб не подякувати румунській державі, уряду, мерії за підтримку, яку вони надають не лише українській меншині, а й усім меншинам Румунії, а також за можливість просувати та передавати наші цінності та традиції новому поколінню.

Дякуємо всім присутнім на цьому заході, а саме тим, які з 24 лютого, коли почалася війна на території України, мобілізувалися та брали участь у допомозі біженцям, які переходили кордон з України до Румунії».

Дякує гостям, за участь у заході, а особливо Посольству Румунії в Україні, послу

Румунії в Україні **Александру Мікулі**, справжньому другу української громади в Румунії, який 14 годин подорожував, щоб взяти участь у заході.

Підкреслив, що двох народів зв'язує православна віра і надіючись, що і надалі як Румунія, так і Україна будуть докладати всі зусилля для збереження культури, традицій, рідної мови і будуть співпрацювати на користь українців: «Я впевнений, що доти, доки український народ буде з'єднаний, ніякий ворог, незважаючи звідки б він не був, зможе його подолати.

Слава Румунії, Слава Україні!»

Далі до слова був запрошений Його Ексцеленція Посол Румунії в Україні **Александр Мікула**.

«Шановна аудиторіє, шановні офіційні особи!

Я тут, з вами, в сонячний, благословенний день, який є днем дуже важливого збігу. XXX-й Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових звичаїв збігається з Днем національної культури, днем, коли румуни вшановують національного поета **Міхая Емінеску**. Цей збіг сонця і двох свят не що інше, як метафора за допомогою якої ми можемо показати солідарність між нашими народами та культурами. (...) Я переконаний, що те, що ми почуємо і побачимо сьогодні, є відповіддю, яку демократичні суспільства повинні дати диктато-

рам на Сході. Цей прояв української культури також є чітким сигналом про майбутнє цієї нації та про поразку східних диктаторів, які намагаються заперечити існування цієї нації. Дякую за можливість бути з вами

Тереза МАЛЯРЧУК ШЕНДРОЮ

Фото: Костел Іліє
(Закінчення на 9 стор.)

XXX-й Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових звичаїв

(Продовження з 8 стор.)

сьогодні і побачити виступи артистів».

Голова повітової філії СУРy запросив до слова радника-посланника Посольства України в Румунії **Пауна Роговея**, котрий звернувся до присутніх з словами:

«Доброго дня всім!
Шановний пане голово!
Шановний пане посол!
Шановні колеги!

У мене сьогодні дуже цікаві почуття. З одного боку знаходжусь поряд з своєрідним народом, українським народом, який проживає тут, з українськими громадянами, які вимушено приїхали сюди, з іншого боку відчуваю той біль, який відчувають мої співвітчизники вдома. Починаючи від солдатів, які в окопах захищають мою рідну Україну, до тих, які залишилися без своїх будинків, без помочі у результаті агресії Російської Федерації, проти моєї держави.

Україна і сьогодні, у сучасній історії, є єдиною державою яка захищає своє майбутнє, захищає європейські цінності і життя своїх громадян кров'ю.

Українці колядують, сповіщаючи про Різдво Христове, це свято злагоди та єднання сім'ї, а ми сьогодні всі тут разом, ми

є великою українською родиною, і хоч де б не перебували, в Україні, чи за кордоном, у вдома, на роботі, в окопах, у дорозі, наша родина єдина як ніколи, а саме сьогодні, у своїй незламності, взаємоповазі, взаємодопомозі.

З надією, що незабаром в Україні запанує мир, він сказав: «Єдина у своїй вірі у бога, українська родина також є єдина у вірі своєї перемоги. Цю перемогу ми однаково наближаємо щодня, однаково стоїмо один за одного пліч-о-пліч, щодня захищаємо свою землю, свою культуру, свої традиції, свою віру від агресора. Сьогодні українці із зброєю у руках захищають Україну, але в той же час захищають не тільки Україну, а і цінності Європи, цінності наших друзів, наших партнерів, у тому числі і Румунію. Ми дуже вдячні, ми приклоняємося перед допомогою, яку надають міжнародні партнери. З самого початку війни відчув тепло і ту допомогу, яку моїй державі надавала Румунія з першого дня війни. Будучи сьогодні тут поряд з колегами, представниками румунської сторони, представниками румунської влади, від нашої держави, українського народу, дозволяйте висловити щиру вдячність за все те, що ви зробили для нас, саме з початку війни, і робите і сьогодні. Вдячність усім нашим друзям з Румунії, які прихистили наших українців, що були вимушені залишити свої домівки та лишити Україну в результаті агресії Російської Федерації.

Щиру вдячність Миколі Петрецькому та Мирославу Петрецькому, які у перший день війни були одні з перших людей, які зателефонували посольству і спитали чим допомогти, що можна зробити».

Глибоку шану і подяку висловили префект Марамороського повіту Рудольф Штаудер, примар міста Сігету Мармаціей Васіле

Молдован, Андрій Одарченко, депутат Верховної Ради України, Володимир Чубірка, голова Закарпатської обласної ради та інші.

Варто підкреслити момент, коли голова Закарпатської Обласної Ради Володимир Чубірка запросив на сцену **Ірину Любу Горват**, голову Сатумарської філії СУРy, якій вручив посвідчення за її внесок у допомогу і співпраці з українськими громадянами на території Румунії.

Після виступів гостей на сцену центрального парку міста ступили групи колядників з усіх повітів Румунії, де проживають українці:

Арад, Ботошани, Караш-Северін, Галац, Яси, Марамуреш, Сату Маре, Сучава, Тіміш, Тулча, а також колядники з України, які виконали давні колядки: «Нова радість стала», «Стала новина», «Пастирі, вставайте», «Ой зійшла зоря», «У Віфлеємі новина», «Небо і земля», «Добрий вечір тобі, господарю», «Ой над Віфлеємом зірка сяяла», «Ангел Божий із небес», «Дивная новина» та ін.

Голова Марамороської філії Мирослав Петрецький, подякував учасникам події і підкреслив, що ціль фестивалю це збереження та просування зимових традиційних обрядів українців, що проживають на території Румунії і тих, які проживають в діаспорі, і побажав усім міцного здоров'я, щастя, радості, веселих днів у Новому році.

До 209-их роковин народження ТАРАСА ШЕВЧЕНКА НА ВІЧНУ ПАМ'ЯТЬ КОТЛЯРЕВСЬКОМУ

(Продовження з 7 стор.)

духовності, вчителю, військовослужбовцю, куратору благодійних закладів, бо вважав його ще у своєму молодому віці, національним і народним поетом, співцем України.

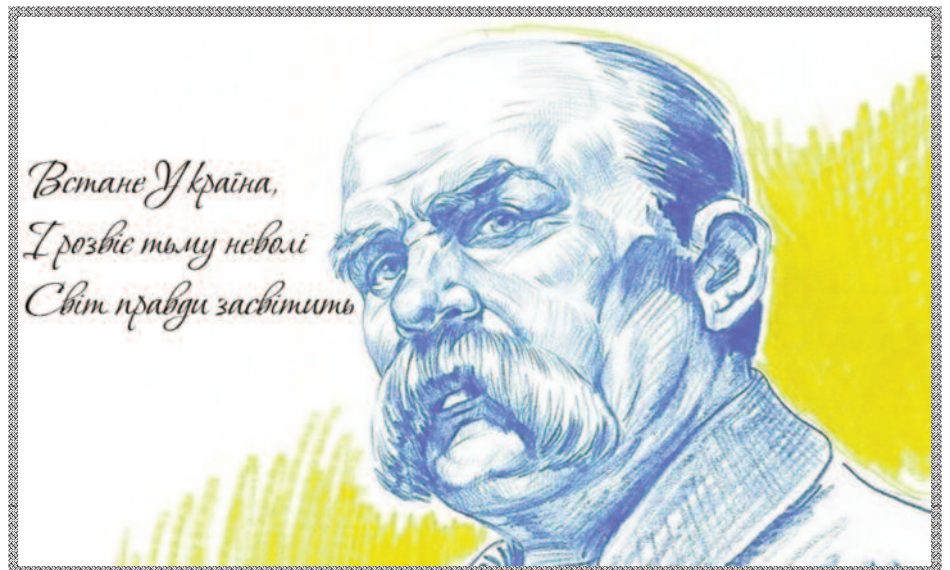
Але, щоб відповідно оцінити творчий внесок та духовну цінність і Котляревського, і Шевченка, та широко-роздумливо приступити до вірша-присвяти останнього, необхідно висвітлити, хоч у найстислішій формі, час і суспільно-культурні обставини, в яких жили і творили ці визначні особистості.

І.П. Котляревський формується і творить у часі зруйнування Запорізької Січі (1775р.) царицею Єкатериною II, знищення Гетьманської автономії, знищення Церковної автономії (1686р.) та покріпачення української мови і культури.

Коли здавалось, що все втрачено, Котляревський відкриває у бурлескно-травестійній манері європейської літератури того часу геніальний засіб приспати та оманути хижацьку царську цензуру – боротись проти неї було тоді без шансів – створюючи персонажі, чи то селяни, чи козаки, що зображують українця напіввільного-напівпідданого, хитро-мудрого на словах і ділах, який постійно видає себе за придурка, але завжди поборює, принаймні у етико-моральному плані. Діяння у п'єсах відбуваються на потужному фоні української народної пісні, звичаїв та обрядовості, а це все виносить на перший план невичерпний творчий потенціал української народної мови, шляхетну душу простої людини, придушеної тимчасово, але ніколи не підкореної.

І так, «Енеїда» Котляревського стає першим друкованим твором нової української літератури, а сам автор – її основоположником.

Т.Г. Шевченко пройшов тернистий шлях дитинства й юності борючись із зміїною вольовою силою, щоб вижити і виповзнути з кріпацької шкіри та оновити себе статусом вільної людини – суспільно і духовно. Для цього Всевишній облагородив його двома талантами – маляра та поета – перший, мало загрозливий для царської цензури, допоміг позбавитись «кріпацької шкіри», а другий

вибуховий, що засвідчив, неочікувано для «царських церберів», творчу силу українського слова у самій серцевині імперії кріпацтва, появою збірки з восьми віршів під назвою Кобзар (1840), між якими і вірш-присвята Котляревському.

Тоді Санкт-Петербург, під впливом Іллюмінізму та демократичного руху в країнах західної і центральної Європи, був сильним центром духовної емуляції, різних суспільно-політичних напрямків як в рядах російської інтелігенції, так і представників інших народів, зокрема українського та польського.

В таких обставинах поява маленької збірки віршів Шевченка не вважалось з боку царської охорони небезпечною для тодішнього автократичного устрою але скорі похвальні відгуки, пройняті глибоко емоційним оціненням ліричного меседжу віршів та їхніх естетичних валентностей, насторожили не тільки цензуру, але й органи безпеки, які розпочали невтомне наглядання за кожним кроком поета, тиск якого він відчував до самої кончини.

(Продовження в наступному номері)

- Це доба, в якій доля українського народу, включно культури, опинилась під «печаттями» двох імперій: Російської та Австро-Угорської. Перша витісняла поступово українську мову з культурної сфери – доказами стануть пізніше Валуєвський циркуляр (1863) та Едемський указ (1876), а друга попускала «політично»!...

- Котляревський навчався в Полтавській духовній семінарії; після закінчення працював канцеляристом, вчителем у поміщицьких сім'ях; водночас відкриває глибокі цінності народної літератури, обрядів, звичаїв, вірувань тощо.

- Дванадцять років працював військовим службовцем, а, демобілізувшись, отримав чин майора і право на мундир.

- У 1818 р. став членом масонської ложі «Любов до істини».

- Між 1816 та 1821 рр. будучи директором Полтавського театру, разом з Г. Квіткою-Основ'яненком вирішили і зуміли викупити з кріпацтва М. Щепкіна, одного з найвидатніших акторів того часу, славним другом Т. Шевченка.

- Творчість:

1. **Енеїда** – бурлескно-травестійна пародія за одноіменною поемою Вергілія;

2. **Наталка Полтавка** – визначена автором як «українська опера у двох діях», а Карпінко-Карий назвав її Праматір'ю українського театру;

3. **Москаль-чарівник** – п'єса про побут українського села на початку 19-го ст.

- Передумови написання **«Енеїди»**. Зруйнування російською царицею Катериною другою Запорізької Січі; Знищення Гетьманської автономії; Скасування церковної автономії; Покріпачення української мови та культури.

- Головна ідея Енеїди римського поета Публія Вергілія – божественне походження римських імператорів, а пародія Котляревського заперечує це невпинним сміхом, наполягаючи на суто земне походження всіх можновладців, включно царя, подекуди з гіршими вадами, ніж у простолюду.

- Своїм Енеєм і троянцями Котляревський не то що обвів царську цензуру, а живою народною мовою, вживаними літературними засобами, оживив притоптаний козацький дух свободи, дух боротьби за право людини і народу, дух української національної свідомості. З його творів вибухла живущо-цілюща вода нової української літератури.

- **Крилаті вирази:** «Живе хто в світі необачно,/ Тому нігде не буде смачно,/ А більш, коли і совість жметь»; «За милу все терять готові:/ Клейноди, животи, обнови;/ Одна дорожче милой – честь.»; «Мужича правда є колюча,/ А панська на всі боки гнуча.»; «Де згода в сімействі, де мир і тишина,/ Щасливі там люди, блаженна сторона.»

- **Т. Шевченко**, у вірші-присв'яті Котляревському, написав пам'ятні слова: **Будеш, батьку, панувати,/ Поки живуть люди,/ Поки сонце з неба сяє,/ Тебе не забудуть!»**

- **М. Коцюбинський:** *Із творів Котляревського занедбане і закинуте під сільську стріху (українське) слово, мов фенікс з попелу, воскресло знову і голосно залунало по широких світах.*

- Примірники **Енеїди** Котляревського були у бібліотеках царя Миколи Першого (два прим.!) та імператора Наполеона Бонапарта. Сьогодні – у кожного свідомого українця!...

Є.Ф

Фестиваль українських колядок у Тімішоарі

*Вас з Різдвом вітаю нині!
Всім бажаю щастя я,
Мир панує хай в родині,
В радості живе сім'я.*

*Хай Господь вас благодаттю
Нагородить за добро,
Буде тіло хай здоровим,
В душах хай живе тепло!*

У будинку культури Союзу Українців Румунії в м. Тімішоара відбувся яскравий та колоритний фестиваль колядок «МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ КОЛЯДОК У БАНАТІ». Організував це чудове свято Союз українців Румунії Тіміський повіт.

Фестиваль колядок в Румунії серед населення з українським корінням проводиться з метою збереження і розвитку різдвяних традицій та обрядів нашої рідної батьківщини.

На фестиваль завітали почесні гості: голова Союзу українців Румунії – Микола Мирослав Петрецький, депутат Союзу сербів Румунії – Огнеан Крістіч, голови філій Союзу українців Румунії, вчителі та священники Крістіан Попович та Василь Анішорак з

Української Православної Церкви, почесний українській військовий, капітан третього рангу, майор в сухопутних військах, учасник Революції Гідності, учасник АТО...

Ведучою фестивалю була Марія Сабо, відеооператор Міхаєла Бумбук.

Виступало безліч художніх колективів з Тімішоари, Лугожа, Штюки, Малих Реметів, Великої П'єтроаси, Бетхаузена, Бірни, Поганешті, Варіаша і Крічови, з повітів Арад,

Караш-Северін, Тулча та Марамуреш. Співали та розповідали колядки діточки з України, які тимчасово перебувають під захистом великосердної Румунії разом з батьками. Також завітали на фестиваль колективи з Сербії та України. Своїми піснями привітала і українська співачка Ірина Штець. Кожен колектив був неповторним – стилізоване вбрання, мова колядки, текст та виконання вражали своїм різноманіттям. Як же цікаво і захоплююче було від великої кількості святкових пісень з примовляннями та привітаннями від учасників фестивалю. Всі колядники бажали затишку домівкам, спокою у серцях, віри у краще майбутнє, єдиної та МИРНОЇ України!

Традиції співу колядок дійшли до нас з глибокої давнини. Адже, ми, українці, народ щедрий, з відкритою душею, багаті на звичаї та традиції. У колядках, насамперед, прославляють народження Христа.

Як відомо, першими в Україні колядують дітки, а вже потім дорослі парубки та дівчата. Бути колядником у давнину було почесно – таких людей радо запрошували до оселі, пригощали різноманітними частунками, давали винагороду за їхній спів.

Ось як відбувалось колядування у наших пращурів:

- Групи колядників ходили з двору до двору і питали дозволу колядувати. Під час колядування

колядники хвалили господаря, господиню, їхніх дітей і бажали, щоб хата була багатою, «щоб і в полі буйно, і в оборі плідно, на пасіці рійно»

- Колядників намагалися щедро обдарувати. Вважалося, що чим більше колядників прийде до оселі, тим щедрішим буде для родини рік.

Скарбниця українських колядок є надзвичайно багатою. Композитор, співачка, заслужена артистка України Леся Горова запевняє:

«Колядки поширені і серед інших європейських народів, але ніде, крім України, ви не знайдете такого розмаїття світських і церковних колядок, таких різних за мелодією та сюжетами. Це такий скарб нашого народу, якого інші не мають.»

Цього року, через війну в моїй країні, ми з родиною святкували Різдво в Румунії, в м.Тімішоара. Разом з Анною Заблоцькою, моєю землячкою, з якою мені пощастило потоваришувати, ми вчили групу діточок спі-

вати колядки! На фестивалі колядок дітвору розповіла віршики та ми всі разом заколядували. Гурт «Українські мрії» разом з діточками теж колядував. Наші емоції і почуття не можливо передати словами...ми дуже вдячні Союзу українців Румунії за те, що вони підтримують українські традиції, проводять свята та різноманітні заходи для цього. За те, що підтримують нас, біженців з України. Завдяки ВАМ ми відчуваємо себе майже як вдома!

Леся БАЖЕНОВА

Фото авторки

Хто для мене є герой?

Герой (дав.гр. ἥρως, *hērōs* — напівбог, славетна людина, захисник) — особа, що проявляє вищу форму мужності, розв'язує суспільно значущі конфлікти; яка за свої досягнення чи якості розглядається як ідеал, приклад для наслідування.

Вікіпедія

Вітаю Вас, любі читачі! А Ви коли-небудь замислювались на цю тему? Нещодавно, на одному уроці мовних курсів, нам потрібно було скласти діалог на тему «Мій герой, або Людина, якою я захоплююсь»... Мене запитали першою і я розгубилася... почала швидко щось пригадувати, хто ж для мене є герой, на кого можу поглянути і сказати: «я захоплююсь цією людиною!» Потім, промовила декілька відомих прізвищ, серед них і таке як Зеленський, та ще одну багатодітну сім'ю, яка виховує біологічних і всиновлених дітей... і безперечно, моя мама. Але викладач пояснила мені, що це умовна тема, не хвилюйся. Що це просто для того, щоб ми могли перевести на іноземну мову свої думки і тренуватись складати речення і висловлюватись... Урок закінчився. А в моїх думках все ще вертілось це питання: «Хто для тебе герой? Ким ти захоплюєшся?»

І все ж таки, хто такий герой? Мені здається, діти якомога правильніше дадуть відповідь на це запитання. В моєму дитинстві героями були космонавти, пожежник, який виніс дитя з палаючого будинку і вчитель, який дарує свої знання й душевне тепло дітям протягом всього життя, і лікар, і воїн-захисник...

«Герой – це людина, яка когось рятує. Для мене герої – це українські воїни.»

(Тимофій 5 років)

«Герой – це людина, яка має добре серце, розум. Робить добрі справи, не дивлячись на те, що важко і навіть, здається, неможливо. На даний момент героями для мене є Збройні Сили України і всі військові підрозділи, які захищають нашу країну. Найбільшим героєм є Дейнега Олег, це мій хрещений, він на передовій захищає нас, незважаючи на поранення. Ще Корнієнко Славик, це тато моєї сестри, він теж український солдат. Та всі волонтери, які допомагають військовим і постраждалим від війни людям. Нехай допоможе і збереже всіх Бог.»

(Валерія 10 років)

«Для мене герой – це мій тато, тому що він захищає Україну, нашу землю. І я дуже пишаюсь ним! Герой – це така людина, якою пишається весь світ.»

(Аріна 11 років)

«Герой – це така людина, яка може допомогти влюбій ситуації. Для мене герой – це наш президент Зеленський. Мій тато – бо він учасник АТО, теж захищає нашу країну. ЗСУ.»

(Іля 9 років)

«Герой – це та людина, яка когось спасає. Для мене герой зараз – наш президент Зеленський, ЗСУ, Волонтери.»

(Артем 11 років)

«Герой – це людина, яка жертвує собою, щоб комусь допомогти. Для мене герой це наш президент України Володимир Зеленський. Бо це людина, яка не боїться обстрілів (не ховається в бункері), захищає свою країну, дуже сильний духом, він не здається! Ми переможемо!»

(Максим 14 років)

Так як наша країна живе у стані війни, це очікувані відповіді від наших дітей. А як би хотілось, щоб героєм для них був спортсмен, Spider-man або Чарівна ФЕЯ...

Наразі, наші герої це звичайні хлопці, які виборюють кожний сантиметр батьківщини ціною свого життя; це керівництво держави, яке повинно приймати правильні рішення для найшвидшої перемоги; це волонтери, які

допомагають бійцям і людям, які потерпіли від війни; це лікарі, які без відпочинку рятують життя; це пожежники, які не дали згоріти заживо; це вчені, які придумують нові вакцини від вірусів; це дружина чи мати, дитина, яка чекає свого захисника додому; це люди, які втративши все, не опускають руки; це батьки, які після втрати своїх дітей, знаходять сили жити далі; це матері, які самостійно виховують дітей; це люди, які невеличково хворі і хапаються за життя до останнього; це діти, які залишилися без родини; це люди з обмеженими можливостями; це країни, які надають нашій батьківщині військову і фінансову допомогу; це країни, які приймають біженців; для мене і моєї сім'ї це РУМУНІЯ; це волонтери країн, які допомагають нам у всьому і які фурами відправляють допомогу в Україну.

Отож давайте дивитись пильніше, бо герої, це не тільки персонажі з книжок, ВОНИ живуть серед нас. Це може бути твоя рідна чи близька людина, сусід, або незнайомий перехожий із задумливим поглядом.

Леся БАЖЕНОВА

Фото авторки

Сусід

Назвались «старшим братом» москалі,
Чи ви забули, хто хрестив вас?
Геть розуму позбулись та моралі,
Та двісті раз умитись вам до нас!

І як на вас не глянь,
Ви все одно – скотина.
Багато різних порівнянь,
Та вас чекає домовина.

Віками вам нема покою,
То турок, то грузин вам «враг»,
Беретесь ви мерщій за зброю,
На вашій площі вже Рейхстаг.

Вже в котре ви прийшли на Україну,
Ви – ница нація, ви – просто гній,
Вам не здолати мужності країну,
Ви наведіть порядок у своїй!

Анна ЗАБЛОЦЬКА, Україна

«ІСТОРІЄЮ ПОЯСНЮЄТЬСЯ БАЖАННЯ УКРАЇНИ ВІДОКРЕМИТИСЯ ВІД РОСІЇ ТА З'ЄДНАТИСЯ З ЄВРОПОЮ»

(Продовження з 5 стор.)

ською Церквою. Тут ми бачимо напруження, яке вже було виражене, коли Московський Патріархат вирішив не брати участі у Святому і Великому Соборі Православної Церкви, який зібрався на Криті в 2016 році.

Вторгнення в Україну 24 лютого підштовхнуло ще більший спалах поляризації. Неоднозначна позиція Патріарха Кирила щодо війни та підтримка політики президента Путіна викликали різку критику в православному світі та за його межами. Своє несхвалення висловили навіть ті православні України, які вирішили залишитися під опікою Російської Церкви.

Таким чином поглиблюється і розширюється розкол православного світу. Деякі Церкви погоджуються з Вселенським Патріархатом; інші, чий країни надто залежні від Росії, сліпо підтримують Московський Патріархат; треті вважають за краще зберігати співчасне мовчання. Тим часом Російська Церква використовує державні засоби для встановлення свого впливу на канонічній території інших Церков, незважаючи на найелементарніші правила церковної організації Православ'я. Її втручання в Африку подають як каральні дії проти Олександрійського Патріархату за визнання автокефалії Православної Церкви України. Очевидно, що в

цих умовах миротворча роль Церкви дуже ускладнюється.

Що це означає для дебатів поза межами церковних кіл? Це ще раз свідчить про зростаючу роль релігійного чинника в головних глобальних проблемах. Ідеології слабшають одна за одною. Кінець комунізму залишив велику порожнечу в цілій частині світу, яка жила під його пануванням, і в інших народах, які поклали на нього свої надії. Криза глобалізації та лібералізму також породжує глибокі розчарування та небезпечні образи. У цьому ландшафті краху матеріалістичних ідеологій духовне сильно повертається. Однак це повернення може стати небезпечним, якщо воно не буде виражене відповідно до підходів, що інтегрують мудрість релігійних традицій, почерпнутих зі спадщини великих цивілізацій минулого.

Помилки в розрізненні, ересі, не є незначними явищами, які цікавлять лише кількох священнослужителів і кількох учених. Навпаки, вони мають дуже серйозні наслідки як для духовного, так і для матеріального життя. Джерелом проблем є інструменталізація релігії акторами, які часто не мають справжньої віри.

Російське православ'я є великим багатством для Православ'я і для всього світу. Російське православ'я зробило величезний інтелектуальний, духовний і мистецький внесок. На жаль, все це стало жертвою втручання російської полі-

тичної влади. Радянський гніт завдав шкоди, позбавивши цілі покоління благословень віри та мудрості Церкви. Неоімперський режим, потребуючи само зміцнення, залучив те, що здавалося йому дорогоцінним політичним капіталом: відновлені релігійні почуття російського народу. На жаль, він зміг вивести на цей шлях частину православного духовенства. Перш за все, вона сприйняла і зміцнила еретичні підходи царського режиму в контексті поганого знання церковних правил, частково через духовний занепад радянського періоду.

Наслідки дуже серйозні. Етно-релігійний фанатизм, який прищеплюється російській молоді, пригнічує перспективи миру та примирення. Православний світ розділений, і ця роздробленість проєктується на бідні країни, населення яких сподівалося знайти порятунк у вірі. Перш за все, це шкодить Російській Церкві, оскільки рано чи пізно люди усвідомлять надмірності Церкви, підпорядкованої цілям, які не мають нічого спільного з її початковою місією.

Пані та панове, дорогі друзі,

Фахівці з міжнародних відносин інколи схильні ігнорувати або маргіналізувати роль і значення релігійного чинника, автентичного чи маніпульованого. Однак ми вступили в період, коли цей фактор стає все більш важливим. Богослови та інші спеціалісти з питань, пов'язаних із функціонуванням Церков, безсумнівно, повинні відкриватися на інші перспективи та розвивати діалог з іншими науковими дисциплінами. Важливо також, щоб фахівці з суспільних наук, політичних наук і міжнародних відносин подолали певне вагання щодо поглиблення релігійних питань. Розуміння нового світу, який формується на наших очах, не може ігнорувати релігійний факт. Дякую за увагу!

Таїнство священства

Щаслива наша держава, оскільки різні опитування громадської думки свідчать про те, що велика кількість людей вірять у Бога й на першому місці довір'я є церква та її служителі. На жаль, не по всьому світі статистика є такою, як у нас. Наприклад, у західних країнах спостерігаємо як віра пропадає, а церкви перетворюються на різні будинки, там де вже ніхто не потребує духовного життя. Окремі люди стараються доказати собі та іншим, що можна жити без молитви, без церкви та без священників, що можна жити у великих матеріальних достатках.

Виникають наступні запитання: «Якщо ніхто б не хотів Богові служити, яким би був цей світ, як би світ існував? Чи можна жити без Бога та закривати церкви? Якими є люди, які живуть лише для земного буття? Чому віруючі не можуть уявляти собі життя без церкви і без Бога.

Якщо дивимось назад у часі, на історію людства, від того часу, відколи існують свідчення про людське життя на землі, то нема того народу, аби не вірував в одного чи більше Богів (поганський світ). Різні поганські релігії та науки були пов'язані з посередником чи священником, який був поставлений приносити жертви

богам чи ідолам. Всі народи світу: чи перси, чи греки, чи римляни мали свої віри та своїх священників.

Єврейський народ – обраний народ, про якого говорить весь Старий завіт, був єдиним, який служив правдивому та живому Богові. Бог обрав цей народ, щоб підготувався для приходу Христа Спасителя. У цьому народі голова сім'ї (батько) був тим, хто приносив жертву Богові за всю сім'ю, а пізніше Господь наказав Мойсеєві, щоб створив священничі ризи для намети та щоб власного брата Арона помазав на священника (Левіт 8,6-9).

Священник мав роль виправляти людей та приносити в жертву тварин для прощення гріхів. Священство Старого Завіту було встановлено Богом і Бог слухав прохання своїх священників (наприклад, Захарія – батька Йоанна Хрестителя, Яіра, начальника синагоги і тд). Але старозавітне священство служило тільки для євреїв.

Разом з приходом Ісуса на землю встановилося нове священство, Таїнство священства, через яке приноситься безкровна жертва, що має силу не лише очистити людину, але і освятити її. Христос був першим Архієреєм, який приніс себе у жертву і залишив нам, священни-

кам, наслідникам Святих Апостолів, щоб приносили цю жертву для всіх народів, які бажають приймати і вірувати у Нього.

Священники Нового Закону мають силу поправити людину, очистити її від гріхів, причастити її прославленим Тілом і Кров'ю Господа для спасіння душі. Це священство не є лише для вибраного народу, а для всіх народів, які бажають пізнавати Живого Єдиного Бога.

Отець Іван ЮРЧА

В Ясах почав виходити журнал національних меншин

19 січня у великій залі мерії міста Яси відбулася презентація першого числа журналу етнічних громад Яс «Етнічна симфонія» у присутності мера Міхая Кіріки. В акції взяли участь голови національних громад м. Яси: вірмен, євреїв, греків, поляків, липованів, українців. Були представники різних ромських громад та мусульманської громади.

Після презентації учасників та програми події Моше Гропер, радник міського голови у справах етнічних громад міста, сказав: «Цей журнал є увінчанням діяльності спільно з представниками меншин, які проживають в муніципії Яси. Журнал «Етнічна симфонія» з'явився з бажання представити діяльність етнічних спільнот та популяризувати багатоетнічну культуру в нашому місті в усіх її аспектах. Підтримуючи цей проект, мерія міста Яси та особливо мер Міхай Кіріке, виділили бюджет, який забезпечує щоквартальний вихід журналу та водночас добре функціонування партнерства між державними установами некомерційними асоціаціями, а також з етнічними громадами Яс, які мають спільні цілі щодо сприяння етнічній різноманітності та залученню молоді міста до нашої спільної діяльності».

У продовженні програми Міхай Батог Буженіца, поет, командор авіації, у своїй промові наголосив на тому, що сьогодні культурні журнали мають тенденцію зникати, в багатьох випадках вони з'являються лише в онлайн-форматі. Участь меншин із Яс має особливе значення з огляду на те, що вони прагнули і досягли редагування першого випуску журналу, унікального у своєму роді, тому що це журнал

міжкультурний, міжетнічний та міжконфесійний. Культура будь-якої меншини розвивається в контакті та взаємодії з культурами інших меншин.

Далі представники меншин подали коротку інформацію про свої громади та розповіли про заходи, які планують здійснити протягом 2023 року. Я представив кількісні та якісні надбання за останні роки щодо підготовки та проведення культурно-спортивних заходів на рівні Союзу Українців Румунії загалом та нашої філії зокрема – випуск газет, журналів, книг.

У своїй промові мер міста Яси, серед іншого, сказав: «Те, що Яси були містом різноманітності з самого початку, підтверджує і той факт, що деякі з його центральних вулиць мають такі назви, як вулиця Арменська, вулиця Сербська та ін. Існування на території міста найстарішої синагоги в країні, а також численні церкви, присвячені релігіям, відмінним від православної. І поряд з релігією, яка спонукала нас бути завжди кращими, завжди існувала культура, яка

вчила нас шукати красу та інтелектуальні насолоди. У епоху, коли світ переживає численні кризи, а на кордонах Румунії точиться жахлива війна, я можу лише побажати гармонійного співіснування між усіма жителями цього міста. Яси є європейською моделлю з точки зору роз-

витку мостів дружби та доброго порозуміння між усіма громадами, що представляють історію, культуру та духовність міста. Життя в злагоді з усіма меншинами є ключем до майбутньої різноманітності, що робить можливим мультикультуралізм, який є основою для розвитку всього суспільства. Разом ми робимо Яси європейським містом!»

Мер також сказав, що він бажав би, щоб журнал був також «поштовою скринькою», через яку представники громад могли би висловлювати свої ідеї, а також вимагати своїх прав відповідно до чинного законодавства.

Головний редактор журналу Дарія Тенасука сказала: «Таким чином, проект «Етнічна симфонія в Ясах» стає символом літературної «споруди», в якій сформувалася спільна мова, мова

толерантності та порозуміння для вірмен, євреїв, греків, українців, липован, поляків, ромів, арабів міста Яси. Я сподіваюся, що в майбутньому цей гостинний простір, прикрашений оригінальними мультиетнічними елементами, стане орієнтиром для популяризації культури а також прикладом позитивної практики в сучасному глобальному контексті»

Автор передмови Крістіан Темаш відмітив: «Окрім теорій, міжособистісні стосунки завжди являли собою низку взаємних вторгнень у життєвий простір кожного з нас, які породжували різні та унікальні реакції. Ось чому вступати в стосунки з іншим означає входити в зв'язок із простором і часом, з його ідентичністю, з іншою неповторною особою, відмінною від нашої особистості, факт, який змушує нас краще усвідомлювати нашу власну ідентичність, відображену в ідентичності іншого. Нам усім судилося жити разом, сприймати один одного і шукати себе в образі того, хто поруч»

На завершення дійства радник міського голови професор Моше Гропер, який також є

директором журналу, подарував представникам кожної громади кілька примірників журналу, а мер подарував настінний календар.

Зважаючи на те, що журнал повністю фінансується мерією міста Яси, наразі не встановлено, чи буде можливість платити гонорари тим, хто писатиме статті для журналу.

Запрошую кореспондентів преси, редакторів газет, викладачів усіх рівнів, істориків, дослідників прийти з пропозиціями щодо тем і матеріалів, які вони бажають опублікувати в цьому журналі.

Віктор ГРИГОРЧУК
голова Яської філії СУРУ

Фото автора

День національної культури в Ясах

Починаючи з 2011 року, румуни з країни та діаспори відзначають 15 січня День національної культури. Ця дата обрана не випадково, це день, коли народився румунський національний поет Міхай Емінеску.

плексу «Молдова» з Дому армії, офіцери запасу та діючі з Прикордонної поліції, яські письменники, члени нашої філії, представники українських біженців, які зараз оселилися в Ясах.

Щороку ця подія проводиться як данина пам'яті емблематичним особистостям Румунії, а також культурним цінностям.

У цьому контексті з тижневим запізненням з об'єктивних причин, Яська філія запланувала відзначення національного поета Румунії Міхая Емінеску. А будучи українцями, ми вирішили пов'язати цей захід і з українським поетом, прозаїком і перекладачем Степаном Ткачуком, народженим 13 січня 1936 року в селі Данила Сучавського повіту. До акції були запрошені та взяли участь: голова Сучавської філії СУРу Ілля Саучук, представники Яської повітової ради, мерії – професор Моше Гропер, радник з питань меншин міського голови, викладачі Університету ім. Александра Іоана Кузи, керівники та викладачі Коледжу мистецтв ім. Октава Банчіле, діячі культури з музею Міхая Емінеску, з Музею румунської літератури, з Національного музейного ком-

Дію відкрив голова Яської філії, який, представивши почесних гостей заходу, подав коротку історію святкування Дня національної культури в Румунії, а також в інших країнах світу (Іспанія, Португалія)), після чого зупинився на моментах із життя та творчості вищезгаданих письменників. Під час заходу голова Сучавської філії СУРу Ілля Саучук виступив із короткою промовою, в якій подав деякі дані про походження родини Емінеску і передав учасникам заходу звернення від імені голови Союзу українців Румунії Миколи Мирослава Петрецького. Професор Моше Гропер підкреслив добрі стосунки співпраці між мерією Яс та національними громадами, відзначивши нашу філію за те, як вона бере участь у спільних діях громад і мерії. Він також підкреслив як спільне досягнення мерії та етнічних громад появу першого номера журналу «Етнічні симфонії», який буде видаватися щоквартально, і в

якому етнічні представники (не обов'язково з Яс) можуть презентувати те, що є характерним для відповідної спільноти (мистецтво та література, традиції та звичаї, релігійні та національні свята, особистості тощо).

Музично-літературну частину дійства провів вокальний колектив «Негостинські голоси» Сучавської філії, який представив програму українських та румунських пісень, зокрема і на слова двох письменників, яких ми відмічали на заході. Солістка, проф. Отілія Захаров, яка постійно присутня на наших заходах зі своєю неодмінною гітарою, завершила музичний концерт мелодіями та романсами на слова Міхая Емінеску. Програму завершила декламацією віршів українською та румунською мовами група запрошених на захід письменників, деякі з них українського походження, а також пані Оксана Пастернюк Малахова, яка продекламувала вірш «Дорога», пов'язаний з трагічними подіями в Україні.

Віктор ГРИГОРЧУК,
заступник голови СУРу
Фото автора

ДОРОГА

Осінь на порозі, а я все в дорозі.
А я все без дому, не дай Бог нікому...
Отакої долі...
Але у неволі краще і не жити,
Краще вже ходити з сумою по світу.
Я іду і діти...
Дітей України,
Щоби не загинуть розкидала доля
По світу цілому ...
Коли ж Ти нас, Боже, поверниш додому?
Нехай там розруха, нехай там руйна
Ми любим й таку, бо це ж Україна !
А скоро птахам у вирій відлітати
А буде хіба ж їм куди повертатись?
Що бачимо зараз ?
Далеку дорогу...
А бачити, що буде, дано тільки Богу.

М. Яси, 22 січня 2023 р

Оксана Пастернюк Малахова, Україна

Куток гумориста

ДВОНОГИЙ СОБАКА

Прийшов Іванко із роботи
В пізнюю годину,
І побачив заплакану
Біля постелі дружину.

– А що сталося в нашій хаті,
Зайшли в літні дні морози,
Що на твоїх очах бачу
Не радість, а гіркі сльози?

– Спекла я для тебе курку,
Думала, буде й подяка,
Але крадьки зайшла в кухню
Зла сусідова собака.

В той момент була на хаті,
Щоб направити антену,
А в той час собака з'їла
Цілу курочку печену.

– Не плач, знай що і не думав
Не міг собі уявляти,
Що ти будеш любаса
Собакою називати...

ГУЛЬО В АДВОКАТА

– Чув я, пане адвокате,
Що ви щонайкращий є,
Коли когось захищаєте,
Той у суді виграє.

Хочу скоро розлучитись
З жінкою в найближчі дні,
Я готовий заплатити,
Лиш допоможіть мені.

– А що вона в селі діє,
З кимось ходить, бешкетує,

Мушу знати я причину,
У чужих, може, ночує?...

– Вона щодня вештається
По буфетах, по корчмах,
Заходить і в ресторани,
А це не люблю я – страх.

– Невже вона є п'яниця,
І заходить лиш туди?
Що, так дуже любить пити
Так дійде і до біди!

– Що ви, пане адвокате,
Аж зробилось мені зле,
В цих корчмах і у буфетах
Мене шукає – мене.

ХОЧУ ЗНАТИ

– Скажи, дуже хочу знати,
Бо не маю я спокою.
Чому коли йдеш по дорозі
Говориш сам із собою?

– Як ти цього ще не знаєш,
Скажу тобі, любий Зину:
Говорю, бо себе маю
За дуже розумну людину...

НЕ ПРИГАДУЄ БАБА

– Старий! В мене такий склероз,
Щоб ти з ним не знався.
Забула чи ти зі мною
В церкві повінчався?

– І я це не пам'ятаю,
Та хотів би знати,
Нащо мені таку погань
Треба було взяти?

Всі тоді в селі кричали,
Це вже не є тайна,
Кричали, хіба не бачиш,
Яка неохайна?

ЖІНКА СХУДНУТИ БАЖАЛА

Вийшов курочку продати,
Гарна ще, хочай старенька,
Але чом вона, Кіндрате,
Стала, як скелет, худенька?

– Жінка взяла якесь зілля,
Щоби схуднуть від Натурці
І експеримент зробила
На цій нещасливій курці...

ЗУКО Г ЧУКО

– Зуку, мучуся щоночі
Не можу заснути,
Розглядаю усі зорі
Тоді, як пса не чути.

– А через яку причину
Ти не можеш вночі спати
Що тривожить тебе, Чуку,
Тут коло твоєї хати?

– Думаю я цілі ночі,
Не про бурі, не про зливу,
Цікаво знати чи Адам
Любив усім серцем Єву?

– Це тебе турбує, Чуку?
Не ліз в те, що вже минуло,
Кого мав Адам любити,
Як інших жінок не було?...

Михайло ВОЛОЩУК

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ
Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614